

Helsedirektoratet

Vår saksbehandler: Astrid Grydeland Ersvik
Vår ref.: 1145743 (2020_00252)

Vår dato: 07.05.2020
Deres ref.: 16/40504-73

Høringssvar: VS: Åpen høring i Nasjonal faglig retningslinje for tannhelsetjenester til barn og unge, del 2

Norsk Sykepleierforbund (NSF) har hatt høringen til vurdering hos aktuelle faggrupper, og baserer vårt høringssvar på innspill fra Landsgruppen av helsesykepleiere og faggruppen for migrasjonshelse og flerkulturell sykepleie.

Våre viktigste innspill:

- *Retningslinjen bidrar til viktig tydeliggjøring av den helsefremmende og forebyggende funksjonen tannhelsetjenesten har
- *Samarbeidet med helsestasjon- og skolehelsetjenesten kan tydeliggjøres ytterligere
- *Samarbeid med asylmottak må også omfatte omsorgssentre, og ha særlig oppmerksomhet på risikoen for re-traumatisering, og tiltak for å forebygge dette
- *Felles brukerundersøkelser med samarbeidende tjenester bør vurderes

Generelle kommentarer

Sammen med retningslinjens del 1 bidrar del 2 til en tydeliggjøring av tannhelsetjenestens helsefremmende og forebyggende funksjon som vi vurderer som viktig. Det samme gjelder omtalen av samarbeid, og kravet til formalisering av dette gjennom samarbeidsavtaler. Vårt håp er at dette bidrar til mer helhetlige, likeverdige og bedre koordinerte helsetjenester til barn og unge, der tannhelsen inngår som et selvfølgelig og viktig delemment.

Kapittel 1

Barn og unge med psykiske og/eller fysiske helseutfordringer er som gruppe særlig utsatt for seksuelle overgrep. Vi mener oppfølging av denne tematikken bør omtales eksplisitt.

Kapittel 2

De foreslåtte tiltakene støttes. Vi savner en omtale av samarbeidet med helsestasjon- og skolehelsetjenesten på dette spesifikke området. For mange av barna/ungdommene som er målgruppen for denne retningslinjen, har helsesykepleiere rollen som koordinatører for IP, eller sitter i ansvarsgrupper rundt barnet/ungdommen. Det som omtales og ønskes oppnådd, er også sammenfallende med helsestasjons- og skolehelsetjenestens fokus: å skape god tannhelse gjennom tidlig innarbeiding av gode tannhygienerutiner, forebygging av konkrete plager og sykdom i tennene, samt tannlegeangst. Vi viser til vårt innspill til Nasjonal faglig retningslinje for tannhelsetjenester til barn og unge 0-20 år, del 1¹: *Tannhelsepersonell bør informere barn/foresatte om gode tannpussevaner og gi opplæring i tannpuss. Samtidig*

¹ https://www.nsf.no/Content/3290702/cache=20171003134636/H%C3%B8ringssvar_%20H%C3%B8ring%20

NORSK SYKEPLEIERFORBUND

Tollbugt. 22
Postboks 456
0104 Oslo

Telefon: 0 24 09
Telefaks: 22 04 32 40
E-post: post@nsf.no

www.nsf.no
Bankgiro: 1600 49 66698
Org.nr: NO 960 893 506 MVA

Faktura adresse:
sykepleierforbundet@invoicedrop.com

Digitalt godkjent av avdelingssjef, 07.05.2020 - 15:11:45

har ikke tannhelsetjenesten noen ordinære treffpunkt med barnet før det er 3 år. Det innebærer at helsestasjonen får et særlig ansvar for å gjøre denne informasjonsjobben overfor alle barn og foresatte.

Kapittel 4

Forebygging av syreskader er et åpenbart område for samarbeid med blant annet helsestasjon- og skolehelsetjenesten, inkludert helsestasjon for ungdom. Tjenesten vektlegger informasjon om kost og drikke som kan bidra til skader på tenner og munnhule, og hvordan forebygge dette.

Kapittel 6

– om samarbeid med helsestasjon- og skolehelsetjenesten

Vi er fornøyde med at det så tydelig sies at tannhelsetjenesten **skal** ha systematisk samarbeid med helsestasjon- og skolehelsetjenesten. Samtidig har vi noen innspill vi tenker bør omtales for å klargjøre ansvarsforhold og samarbeid ytterligere, og for å unngå ansvarsfraskrivelse pga. uklarheter:

- *hvem har ansvar for at helsestasjons- og skolehelsetjenesten får den opplæringen ansatte trenger for å gjøre tannhelsefaglige vurderinger i tråd med retningslinjene for helsestasjon- og skolehelsetjenesten? Er det tjenesten som skal melde et behov, eller bør det legges opp til eksempelvis årlig/faste rutiner for opplæring?
- *tannpleier *kan vurdere* å være tilstede i helsestasjon. Dette oppfattes for svakt, og vil kunne bidra til uheldige forskjeller i tilbudet.
- *Bør det sies noe mer konkret om hva samarbeid med helsestasjon for ungdom bør innebære? Tenkes det at HFU skal ha tannhelse som et særlig fokus, eller er det en generell anbefaling som tjenesten skal utarbeide praksis på?

Dette er moment som bør inngå i en samarbeidsavtale, men som gjerne også kan omtales i selve retningslinjen.

- om systematisk samarbeid med asylmottak

Forslaget innebærer en positiv konkretisering av hva samarbeidet bør omfatte. Vi savner imidlertid at anbefalingen også omfatter omsorgssentre for mindreårige asylsøkere, pr. i dag opp til 15 år. Skal retningslinjen treffe hele målgruppen, ser vi det som naturlig at tiltakene og samarbeidet også retter seg mot de yngste barna og ungdommene som bor i omsorgssentre. Vi viser for øvrig til våre innspill til retningslinjens Del 1.

Vi vil spesielt peke på at det må tas hensyn til at noen barn og unge mennesker med flyktningebakgrunn kan ha vært utsatt for tortur. Sequeler etter dette kan være tannskader direkte relatert til torturmetodene, samt at de kan være traumatiserte og lide av posttraumatisk stress-syndrom. Re-traumatisering av torturoverlevende er en utfordring i somatikken generelt og spesielt i tannhelsetjenesten. Å behandle denne gruppen krever tilpasninger og ekstra kompetanse med tanke på å forebygge re- traumatisering. Å forebygge re-traumatisering er avgjørende og forutsetter ekstra kompetanse, empati og bygging/restaurering av tillit. Disse utfordringene forsterkes når det gjelder barn og unge.

- om gjennomføring av brukerundersøkelser

Forslagene støttes. Det bør vurderes om det i noen tilfeller bør gjennomføres felles brukerundersøkelser med helsestasjon- og skolehelsetjenesten vedrørende tannhelsetema. Det samme kan gjelde asylmottak og omsorgssentra. Da kan man skaffe seg et bedre totalbilde av hvordan tilbudet innen tannhelse for barn og unge erfares.

Med vennlig hilsen

Kari Elisabeth Bugge
Fagsjef

Astrid Grydeland Ersvik
Seniorrådgiver

[%20Nasional%20faglig%20retningslinje%20Tannhelsetjenester%20til%20barn%20og%20unge%200-20%20%C3%A5r.docx](#)

Kopi: Landsgruppen av helsesykepleiere NSF
Faggruppen for migrasjonshelse og flerkulturell sykepleie